

Ганна Андрес

*кандидатка історичних наук,
доцентка кафедри теорії та історії мистецтва
Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури
hanna.andres@naoma.edu.ua*

Міла Басс

Анна Павлова

Анна Стажилова

Софія Тимошенко

*здобувачки вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
факультет теорії та історії мистецтва
Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури*

ТРАДИЦІЯ ЧЕРЕЗ ЧАС: ВИСТАВКА ЗАПРОШЕНЬ

6 червня у виставковій залі Художнього музею НАОМА відбулося відкриття виставки «Традиція через час: виставка запрошень», яка тривала до 28 червня 2024 року.

Цей проект було втілено II курсом ФТІМ під керівництвом доцентки кафедри Г. Андрес, завдяки підтримці ректора О. Цугорки, в. о. проректора О. Кашшай, художнього музею НАОМА та допомозі власників колекції запрошень – В. Герасимчук і О. Афанасьєвій. Мета цього заходу – здобути практичний досвід в організації та проведенні виставкових проєктів. Студенти самостійно відпрацьовували всі етапи підготовки: розробку концепції, відбір експонатів, рекламу, формування експозиції та відкриття самої виставки. Завдяки представленим взірцям із оригінальним творчим стилем відомих митців вдалося відтворити період, коли кожна деталь творчого процесу була продуманою і значущою, адже саме запрошення на виставку було важливим елементом комунікації. Сьогодні культура запрошень відроджується, тому кураторська група поставила питання не лише перед собою, але й перед відвідувачами: чи вдасться повернути запрошенню його колишнє значення і наскільки це буде доречним у контексті нашого сьогодення?

Виставка дає можливість відчутти дух художнього життя України другої половини ХХ століття, поринути в атмосферу мистецького середовища та зрозуміти значення культурної спадщини й вплив українських художників на розвиток візуального мистецтва. Адже в часи, коли соціальних мереж ще не існувало, саме запрошення виконувало комунікаційну роль у спілкуванні художника з його аудиторією: воно не лише інформувало про

дату і місце проведення виставки, а й відображало індивідуальний стиль майстра, передавало повагу митця до своєї аудиторії та представляло творчий доробок художника.

На жаль, багато запрошень було втрачено, але ті, що збереглися, мають велике значення для дослідників і мистецтвознавців. Вцілілі зразки є цінними науково-допоміжними артефактами. Запрошення на виставки також дозволяють відтворити соціальні зв'язки художників і зрозуміти їхнє коло спілкування, що дає глибше уявлення про контекст епохи. Ця традиція є надзвичайно цінною для розуміння історії мистецтва.

Виставка «Традиція через час: виставка запрошень» спрямована на широку аудиторію, включаючи істориків мистецтва, студентів, колекціонерів та всіх, хто цікавиться історією й культурою України. Саме архівні матеріали та відновлення історичного контексту через мистецькі роботи, дає змогу продемонструвати вплив культури запрошень на мистецьке життя в Україні.

Виставка почала готуватися до відкриття ще в березні. Першим кроком стало створення електронного каталогу запрошень, який налічує близько 400 одиниць. Після детального огляду кожного запрошення, були відібрані найкращі зразки експонатів, які чудово репрезентують українську культуру II половини ХХ століття. Виставка урочисто відкрилася 6 червня в виставковій залі Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури.

У відкритті взяли участь ректор О. Цугорка, перший проректор А. Гуменчук, завідувач кафедри теорії та історії мистецтва О. Овчаренко, а також викладачі, студенти академії та почесні

гості. До відкриття також долучилися власниці приватної колекції запрошень В. Герасимчук та О. Афанасьєва.

Під час підготовки проєкту організатори зіштовхнулися з численними викликами, зокрема було складно ідентифікувати роки створення деяких запрошень та вирішити питання їхнього розміщення у виставковій залі. Але під керівництвом Г. Андрес усі ці проблеми були успішно подолані. Особливо складно було забезпечити належне розташування картин на мольбертах, що вимагало уважності та дбайливого ставлення до кожного експонату. Знайти та транспортувати мольберти, стелажі, а також інші технічні засоби для експозиції виявилось дуже нелегким завданням. Проте завдяки співпраці з в.о. декана факультету образотворчого мистецтва та реставрації І. Мельничуком, вдалося успішно впоратися з усіма труднощами та забезпечити належний рівень підготовки. В.о. проректора з наукової роботи О. Кашшай допомагала з поширенням інформації про виставку на сайті та в соціальних мережах, завдяки чому проєкт дізналося багато людей.

Завдяки співпраці з Художнім музеєм НАОМА експозиція була розширена творами митців, чий імена зазначені на запрошеннях. Картини

розмістили на мольбертах, які стояли навколо стелажів з основними експонатами, створюючи вишуканий і гармонійний простір. Були представлені такі роботи: «Озеро Сенеж» Ю. Ятченка, «Біля річки» В. Пузиркова, «Весняний день» В. Костецького, «Інтер'єр Київського музею західноєвропейського мистецтва» О. Дубовика, «Луг в Конча-Заспі» С. Григор'єва та «Портрет дівчини в блідо-рожевій сорочці» В. Голованова. Акварельні роботи «Подвійна постановка» О. Чернеця та «Польові квіти» Петренка тонко доповнювали експозицію, розміщуючись на стелажках поруч із запрошеннями.

Особливо вдалим стало поєднання різноманітних художніх творів у єдиній експозиції. Композиційна структура, яка включала як запрошення, так і картини, дозволила створити насичену та багатошарову композицію. Відвідувачі мали змогу відчутти атмосферу мистецького життя України середини та кінця ХХ століття, занурившись у синергію епох і стилів. Виставка не лише продемонструвала унікальну колекцію запрошень, але й стала важливим кроком до відтворення і збереження культурної спадщини нашої країни. Відгуки відвідувачів був позитивними, що свідчить про успішне втілення концепції.